GERARD HOGAN
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2018. december 5.[1]

**C-450/17. P. sz. ügy**

**Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank**
**kontra**

**Európai Központi Bank (EKB)**

„Fellebbezés – Gazdaság- és monetáris politika – A hitelintézetek prudenciális felügyelete – 1024/2013/EU rendelet – A 6. cikk (4) bekezdése – 468/2014/EU rendelet – A 70. cikk (1) bekezdése – Az Egységes Felügyeleti Mechanizmus (SSM) – Az Európai Központi Bank (EKB) hatásköre – A nemzeti hatóságok által való decentralizált gyakorlás – Valamely intézmény jelentős szervezetként való besorolása – Az EKB általi közvetlen felügyelet – Kivétel – Különleges körülmények fennállása – A felügyelt szervezet nem helyénvaló jelentőssé minősítése”

1. Általánosságban úgy tekinthető, hogy az egyesült államokbeli piacvezető bank, a Lehman Brothers 2008. szeptemberben bekövetkezett összeomlása egy súlyosabb, szinte az összes fejlett gazdaságot érintő pénzügyi és banki válság előjeleként jelentkezett. A válság annyira súlyos – számos tagállamban bankok feltőkésítését és államosításokat szükségessé tévő – volt, és olyan sokáig tartott, hogy az euróövezet számos országának pénzügyi stabilitását – és időnként valójában az euró pénznem fennmaradását – is alapjában véve veszélyeztette.

2. Következésképpen ez a válság hosszútávú következményekkel járt. Azóta a jogalkotók és szabályozók nehezen tudtak szembesülni azzal, hogy e banki válság mennyire is hatalmas, és nehezükre esett megérteni, hogy a szabályozási rendszer – habár korábban tökéletesen megfelelőnek tűnt – végső soron mi miatt nem tudta kiállni azt a próbát, amelynek 2008 e gyászos napjaitól kezdve ki lett téve. Az uniós jogalkotó által levont egyik tanulságot az képezte, hogy a 2008-as válság által nyilvánvalóvá tett szabályozási kudarcok középpontjában az árnyékbanki gyakorlatok, és a jelentős bankintézetekből potenciálisan eredő rendszerkockázat jellegének sikertelen megértése áll.

3. Mindezek számos szempontból hátterét képezik a Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank (a továbbiakban: fellebbező) által benyújtott jelen fellebbezésnek, amelynek keretében a fellebbező az Európai Unió Törvényszéke 2017. május 16-i Landeskreditbank Baden-Württemberg kontra EKB ítéletének (T-122/15, EU:T:2017:337) (a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri. A Törvényszék az említett ítélettel elutasította a fellebbezőnek az Európai Központi Bank (a továbbiakban: EKB) 2015. január 5-i ECB/SSM/15/1 határozatának megsemmisítése iránti keresetét. Az EKB e határozata meghozatalának alapját viszont az Európai Központi Banknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról szóló, 2013. október 15-i 1024/2013/EU tanácsi rendelet (HL 2013. L 287., 63. o.) (a

1 Eredeti nyelv: angol.

továbbiakban: alaprendelet) 6. cikkének (4) bekezdése és 24. cikkének (7) bekezdése képezte. E határozat tényleges hatása az volt, hogy az EKB a fellebbezőt az alaprendelet 6. cikkének (4) bekezdése értelmében vett kevésbé jelentős szervezetként nem ismerte el (a továbbiakban: megtámadott határozat).

4. A fellebbező – jelentős szervezetté minősítésének következtében – a német hatóságok helyett az EKB közvetlen prudenciális felügyelete alá tartozik. A fellebbező előadja, hogy az alaprendelet 6. cikkének (4) bekezdése és az Egységes Felügyeleti Mechanizmuson belül az Európai Központi Bank és az illetékes nemzeti hatóságok, valamint a kijelölt nemzeti hatóságok közötti együttműködési keretrendszer létrehozásáról szóló, 2014. április 16-i 468/2014/EU EKB-rendelet (HL 2014. L 141., 1. o.) (a továbbiakban: SSM-keretrendelet) 70. cikke szerinti „különleges körülmények" fennállása miatt kevésbé jelentős szervezetnek minősül. Ezen érv vizsgálata előtt azonban először a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket kell rögzíteni.

## I. Jogi háttér

### A. Az alaprendelet

5. Az alaprendelet 1. cikkének első bekezdése akként rendelkezik, hogy „[e] rendelet a hitelintézetek biztonságához és hatékony és eredményes működéséhez, valamint az Unión és az egyes tagállamokon belül a pénzügyi rendszer stabilitásához való hozzájárulás céljából a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó szakpolitikákkal kapcsolatos külön feladatokkal bízza meg az EKB-t, mégpedig a szabályozási arbitrázs megakadályozása céljából a hitelintézetekkel szemben egyenlő bánásmódot alkalmazva a belső piaci egység és integritás maradéktalan tiszteletben tartása mellett".

6. Az alaprendelet „Fogalommeghatározások" címet viselő 2. cikke szerint:

„E rendelet alkalmazásában:

[…]

9. »egységes felügyeleti mechanizmus« (EFM): az EKB-ből és a részt vevő tagállamok hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságaiból álló, az e rendelet 6. cikkében leírt pénzügyi felügyeleti rendszer".

7. Az alaprendelet „Az EKB-ra ruházott feladatok" címet viselő 4. cikkének (1) bekezdése szerint „[a] 6. cikk keretén belül, e cikk (3) bekezdésével összhangban az EKB kizárólagos hatáskörébe tartozik a mechanizmusban részt vevő tagállamokban székhellyel rendelkező valamennyi hitelintézetre vonatkozó [kilenc felsorolt feladat] prudenciális felügyelet céljából történő végrehajtása".

8. Az alaprendelet „Együttműködés az EFM keretében" címet viselő 6. cikke szerint:

„(1) Az EKB a feladatait egy, az EKB-t és az illetékes nemzeti hatóságokat magában foglaló egységes felügyeleti mechanizmus keretében hajtja végre. Az EKB a felelős az EFM hatékony és konzisztens működéséért.

[…]

(4) Az alábbiaknak megfelelő hitelintézetek, pénzügyi holdingtársaságok vagy vegyes pénzügyi holdingtársaságok feletti felügyelet vonatkozásában, illetve az olyan hitelintézeteknek a mechanizmusban részt vevő tagállamban bejegyzett, az alábbiaknak megfelelő fiókja feletti felügyelet vonatkozásában, amelyeknek a székhelye a mechanizmusban nem részt vevő tagállamban van, a (4) cikknek [helyesen: 4. cikknek] az (1) bekezdés a) és c) pontján kívüli részeiben meghatározott

feladatok tekintetében az EKB az e cikk (5) bekezdésében meghatározott felelősségi körrel, az illetékes nemzeti hatóságok pedig az e cikk (6) bekezdésében meghatározott felelősségi körrel rendelkeznek, az e cikk (7) bekezdésében meghatározott keretrendszeren belül és az abban meghatározott eljárásokkal összhangban:

– azok, amelyek kevésbé jelentősek összevont alapon, a mechanizmusban részt vevő tagállamokon belüli legmagasabb szintű konszolidáció szintjén, illetve egyedi szinten az azon fiókok konkrét esetében, amelyek olyan hitelintézeteknek a mechanizmusban részt vevő tagállamban bejegyzett fiókjai, amely hitelintézetnek a székhelye a mechanizmusban részt nem vevő tagállamban van. A jelentőséget az alábbi kritériumok alapján kell megítélni:

i. méret;

ii. jelentőség az Unió vagy a mechanizmusban részt vevő bármely tagállam gazdasága szempontjából;

iii. a határokon átnyúló tevékenység jelentősége.

A fenti első albekezdés tekintetében egy hitelintézetet, pénzügyi holdingtársaságot, illetve vegyes pénzügyi holdingtársaságot nem lehet kevésbé jelentősnek minősíteni, kivéve, ha ezt a módszertanban meghatározott különleges körülmények indokolttá teszik, vagy ha az alábbi feltételek közül bármelyik teljesül:

i. teljes eszközállománya meghaladja a 30 milliárd EUR-t;

ii. teljes eszközállományának a székhely szerinti, a mechanizmusban részt vevő tagállam GDP-jéhez viszonyított aránya meghaladja a 20%-ot, kivéve, ha a teljes eszközállománya nem éri el az 5 milliárd EUR-t;

iii. az illetékes nemzeti hatóság által küldött azon értesítést követően, amely szerint a hatóság az intézményt jelentősnek tartja a hazai gazdaság szempontjából, az EKB az adott hitelintézetre vonatkozó átfogó értékelése, és ezen belül a mérlegértékelés alapján úgy dönt, hogy ezt a jelentőséget megerősíti.

Az EKB a saját kezdeményezésére is jelentősnek minősíthet egy intézményt, ha az a mechanizmusban részt vevő több tagállamban is rendelkezik leányvállalattal, és a határokon átnyúló eszközei és kötelezettségei a módszertanban meghatározott feltételek szerint a teljes eszköz- vagy kötelezettségállományának jelentős részét teszik ki.

Nem tekinthetők kevésbé jelentősnek azok az intézmények, amelyek az [Európai Pénzügyi Stabilitási Eszközből (EFSF)] vagy az [Európai Stabilitási Mechanizmusból (ESM) közvetlenül vagy közvetve közforrásból származó pénzügyi támogatást kaptak, illetve amelyek vonatkozásában ilyen támogatás kérelmezésére került sor.

Az előző albekezdések ellenére az EKB a mechanizmusban részt vevő tagállamok mindegyikében legalább a három legjelentősebb hitelintézet tekintetében ellátja az e rendelettel ráruházott feladatokat, kivéve, ha az ettől való eltérést különleges körülmények indokolják.

(5) A (4) bekezdésben említett hitelintézetek tekintetében, a (7) bekezdésben meghatározott keretrendszeren belül:

a) az EKB rendeleteket, iránymutatásokat és általános utasításokat ad ki az illetékes nemzeti hatóságok részére, amelyek alapján azok ellátják a 4. cikknek az (1) bekezdésének a) és b) pontján kívüli részeiben meghatározott feladatokat és meghozzák a felügyeleti határozatokat.

Az EFM felügyeleti eredményei következetességének biztosítása érdekében az említett utasítások utalhatnak a 16. cikk (2) bekezdésében foglalt különleges hatáskörökre a hitelintézetek meghatározott csoportjai vagy kategóriái tekintetében;

b) amennyiben az a magas színvonalú felügyelet biztosításához szükséges, az EKB – az illetékes nemzeti hatóságokkal folytatott konzultációt követően saját kezdeményezésére, vagy valamely illetékes nemzeti hatóság kérésére – bármikor úgy dönthet, hogy a (4) bekezdésben említett hitelintézetek közül egy vagy több tekintetében minden vonatkozó hatáskörével közvetlenül él, többek között abban az esetben, ha a szóban forgó hitelintézetek az EFSF-ből vagy az ESM-ből közvetlenül vagy közvetve közforrásból származó pénzügyi támogatást kaptak, illetve e hitelintézetek vonatkozásában ilyen támogatás kérelmezésére került sor;

c) az EKB az e cikkben és különösen a (7) bekezdés c) pontjában meghatározott felelősségi körök és eljárások alapján felvigyázást végez a rendszer működésére vonatkozóan;

d) az EKB mindenkor gyakorolhatja a 10–13. cikkben említett hatásköröket;

e) az EKB továbbá információkat kérhet *ad hoc* vagy állandó jelleggel az illetékes nemzeti hatóságoktól az általuk e cikk szerint végzett feladatok ellátásáról.

(6) E cikk (5) bekezdésének sérelme nélkül az illetékes nemzeti hatóságok hajtják végre a 4. cikk (1) bekezdésének b), d)–g) és i) pontjában említett feladatokat és felelősek e feladatokért, valamint az e cikk (4) bekezdésének első albekezdése szerinti hitelintézetekre vonatkozó minden releváns felügyeleti határozat meghozataláért, az e cikk (7) bekezdésében meghatározott keretrendszeren belül, az abban említett eljárásokat betartva.

[…]

(7) Az EKB az illetékes nemzeti hatóságokkal konzultálva, a felügyeleti testület javaslata alapján elfogadja és közzéteszi az e cikk végrehajtásának gyakorlati részletes szabályait tartalmazó keretrendszert. […]”

## B. Az SSM-keretrendelet

9. Az SSM-keretrendelet „Tárgykör és cél” címet viselő 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez a rendelet állapítja meg az alábbiak mindegyikére kiterjedő szabályokat:

a) az [alap]rendelet 6. cikkének (7) bekezdésében említett keretrendszer, nevezetesen az [alap]rendelet 6. cikkének az SSM-en belüli együttműködés vonatkozásában történő végrehajtása gyakorlati részletes szabályainak megszervezésére szolgáló keretrendszer, az alábbiakra kiterjedően:

   i. konkrét módszertan annak értékeléséhez és felülvizsgálatához, hogy a felügyelt szervezet az [alap]rendelet 6. cikkének (4) bekezdésében megállapított kritériumok szerint jelentősnek vagy kevésbé jelentősnek minősül-e, valamint az ebből az értékelésből következő szabályozás;

[…]”

10. Az SSM-keretrendelet „Különleges körülmények, amelyek nyomán a jelentős felügyelt szervezet kevésbé jelentősnek minősül” címet viselő 70. cikke szerint:

„(1) Az [alap]rendelet 6. cikkének (4) bekezdésének második és ötödik albekezdésében említett különleges körülmények (a továbbiakban: különleges körülmények) olyan sajátos és tényleges körülmények esetén [helyesen: sajátos ténybeli körülmények] állnak fenn, amelyek alapján a felügyelt szervezet jelentőssé minősítése nem helyénvaló az [alap]rendelet célkitűzéseit és elveit és különösen a magas színvonalú felügyelet következetes alkalmazása biztosításának szükségességét figyelembe véve.

(2) A »különleges körülmények« kifejezést szűken kell értelmezni.”

11. Az SSM-keretrendeletnek „A különleges körülmények fennállásának értékelése” címet viselő 71. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Eseti alapon és konkrétan az érintett felügyelt szervezet vagy felügyelt csoport – de nem felügyelet szervezetek [helyesen: felügyelt szervezetek] kategóriái – vonatkozásában kell meghatározni, hogy fennállnak-e olyan különleges körülmények, amelyek indokolják az egyébként jelentős felügyelt szervezet kevésbé jelentősnek minősítését.”

## II. A jogvita előzményei és a megtámadott határozat

12. A fellebbező Baden-Württemberg tartomány (Németország) befektetési és fejlesztési bankja (Förderbank). Közjogi jogi személy, amelyet a Baden-Württemberg tartomány tartományi hitelbankjáról szóló törvény 1. §-ának (1) bekezdésével hoztak létre, és amelyben kizárólag Baden-Württemberg tartomány rendelkezik részesedéssel.

13. 2014. június 25-én az EKB lényegében arról értesítette a fellebbezőt, hogy az alaprendelet 6. cikkének (4) bekezdése alapján a fellebbező a jelentősége folytán az EKB kizárólagos felügyelete alá, nem pedig az SSM szerinti megosztott felügyelet alá tartozik, és felhívta észrevételei megtételére.

14. 2014. július 10-én a fellebbező különösen az alaprendelet 6. cikkének (4) bekezdése és az SSM-keretrendelet 70. és 71. cikke értelmében vett különleges körülmények fennállására hivatkozva vitatta ezt.

15. 2014. szeptember 1-jén az EKB határozatot fogadott el, amelyben a fellebbezőt az alaprendelet 6. cikkének (4) bekezdése értelmében vett jelentős szervezetnek minősítette.

16. 2014. október 6-án a fellebbező az alaprendelet 24. cikkének a felülvizsgálati testület és eljárási szabályzata létrehozásáról szóló, 2014. április 14-i EKB-határozat (HL 2014. L 175., 47. o.) 7. cikkével összefüggésben értelmezett (1), (5) és (6) bekezdése alapján kérte e határozat felülvizsgálatát. 2014. október 23-án szóbeli meghallgatást tartottak a felülvizsgálati testület előtt.

17. 2014. november 20-án a felülvizsgálati testület véleményt bocsátott ki, amelyben megállapította az EKB határozatának jogszerűségét.

18. 2015. január 5-én az EKB elfogadta a megtámadott határozatot, amely hatályon kívül helyezte és felváltotta a 2014. szeptember 1-jei határozatot, fenntartva a felperes jelentős szervezetként való minősítését.

19. Az EKB a megtámadott határozatban megállapította, hogy a fellebbező teljes eszközállományának értéke meghaladja a 30 milliárd eurót, és nem adott helyt a fellebbező azon érveinek, amelyek az alaprendelet 6. cikkének (4) bekezdése értelmében vett, a felperesre vonatkozó „különleges körülmények” fennállásán alapultak, és amelyek igazolták, hogy továbbra is a német hatóságok közvetlen prudenciális felügyelete alá tartozott.

20. Az EKB lényegében a következőket hangsúlyozta:

– a felperes jelentős szervezetként való minősítése nem állt ellentmondásban az alaprendelet céljaival;

– a szervezet kockázati profilja a szervezet minősítésének a szakaszában nem bírt jelentőséggel;

– még ha úgy is ítélte meg, hogy a felperes esetében különleges körülmények álltak fenn, szintén vizsgálnia kellene, hogy az ilyen körülmények indokolják-e a felperes kevésbé jelentős szervezetté való átminősítését;

– az SSM-keretrendelet 70. cikkének (2) bekezdése alapján a különleges körülmények fogalmát megszorítóan kellett értelmezni, ebből következően pedig valamely „jelentős” szervezet „kevésbé jelentős” szervezetté való átminősítésére csak akkor kerülhetett sor, ha az EKB közvetlen felügyelete nem volt helyénvaló;

– az arányosság elvének az értelmezés érdekében való figyelembevétele nem kötelezheti annak vizsgálatára, hogy az alaprendelet 6. cikkének (4) bekezdésében szereplő szempontok valamely szervezetre való alkalmazása arányosnak minősült-e, és a jelentős szervezetnek való minősítés „helyénvaló” jellegére irányuló vizsgálatát nem lehetett egyenértékűnek tekinteni az arányosság ilyen jellegű vizsgálatával;

– a nemzeti felügyeleti keretek megfelelő jellege és azoknak az emelt szintű felügyeleti standardok alkalmazására való alkalmassága nem tette lehetővé annak megállapítását, hogy az EKB általi közvetlen prudenciális felügyelet helyénvaló volt-e, amennyiben az alaprendelet nem a nemzeti felügyeleti keretek vagy nemzeti felügyeleti standardok nem helyénvaló jellegének bizonyításától tette függővé e közvetlen felügyeletet.

## III. A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

21. A fellebbező a Törvényszék Hivatalához 2015. március 12-én benyújtott keresetlevelével a megtámadott határozat megsemmisítését kérte. A fellebbező a keresetének alátámasztása érdekében öt jogalapra hivatkozott: i. az EKB által alkalmazott szempontok kiválasztása tekintetében az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének és az SSM-keretrendelet 70. cikkének a megsértése, ii. a tényállással kapcsolatos nyilvánvaló értékelési hibák, iii. az indokolási kötelezettség megsértése, iv. az EKB által a mérlegelési jogköre gyakorlásának hiánya miatti hatáskörrel való visszaélése, és v. az EKB-val szemben az ügy valamennyi releváns körülményének a figyelembevételére vonatkozó kötelezettség megsértése.

22. A Törvényszék a megtámadott ítéletben elutasította a fellebbező megsemmisítés iránti keresetét.

## IV. A felek kérelmei a Bíróság előtt

23. A fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– semmisítse meg a megtámadott határozatot, és rendelje el a 2014. szeptember 1-jei felváltott határozat joghatásainak fenntartását;

– másodlagosan helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, és utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé;

– az EKB-t kötelezze az eljárási költségek viselésére.

24. Az EKB és a Bizottság ezzel szemben azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést, és

– a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

## V. A fellebbezésről

25. A fellebbező a fellebbezésének alátámasztása céljából három fellebbezési jogalapra hivatkozik: i. az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének és az SSM-keretrendelet 70. cikkének értelmezésében és alkalmazásában megnyilvánuló uniós jogsértés, ii. a megtámadott határozat elferdítése és az indokolásra vonatkozó követelmények helytelen értékelése, iii. a szóban forgó eljárás tárgyát nem képező elemek bevezetésével a Törvényszék által elkövetett eljárási hibák.

### A. Az első fellebbezési jogalapról: az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének és az SSM-keretrendelet 70. cikkének értelmezésében és alkalmazásában állítólagosan megnyilvánuló uniós jogsértés

26. Az első fellebbezési jogalap három részre oszlik.

#### *1. Az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének és az SSM-keretrendelet 70. cikke (1) bekezdésének helytelen értelmezése*

27. A fellebbező az első részben előadja, hogy a Törvényszék az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdését és az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdését helytelenül értelmezte.

28. A fellebbező három érvet hoz fel.

#### *a) Helytelen szöveg szerinti értelmezés*

29. Először is, a fellebbező álláspontja szerint a Törvényszék helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy valamely szervezet kevésbé jelentős szervezetként való besorolását eredményező „különleges körülmények”[2] kizárólag akkor állnak fenn, ha az alaprendelet céljai az EKB általi közvetlen felügyelethez képest a nemzeti hatóságok általi közvetlen felügyelet keretében jobban megvalósíthatók. A fellebbező szerint a „nem helyénvaló” kifejezés Törvényszék általi szöveg szerinti értelmezésének[3] alapját kizárólag a Bíróság arányosság elvére vonatkozó ítélkezési gyakorlata képezi, amelynek

2 Lásd az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének (2) albekezdését.

3 Lásd az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdését és a megtámadott ítélet 46. pontját.

értelmében az uniós jogi aktusok alkalmassága kérdésének középpontjában az áll, hogy az adott jogi aktus alkalmas-e az érintett szabályozással kitűzött jogszerű célok megvalósítására[4]. Álláspontja szerint a Bíróság tehát teljes mértékben eltérő kontextusban felmerült kifejezést annak nem az általános jelentésében vett alapul.

30. Ezenfelül a fellebbező szerint a Törvényszék tévesen feltételezte, hogy az SSM-keretrendeletnek (így a „nem helyénvaló” kifejezésnek) kizárólag az angol nyelvű változata az irányadó, ezáltal megsértette azt az elvet, amely szerint minden nyelvi változat egyaránt hiteles. A fellebbező előadja, hogy a 2015. június 16-i Gauweiler és társai ítélet[5] német nyelvi változatában használt „geeignet”, a francia nyelvi változatában használt „aptes”, a spanyol nyelvi változatában használt „idóneos”, az olasz nyelvi változatában használt „idonei” és a holland nyelvi változatában használt „geschikt” kifejezés nem felel meg az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdésében használt „unangemessen”, „inapproprié”, „inadecuada”, „inappropriata” és „niet passend” kifejezésnek.

31. A fellebbező szerint a „nem helyénvaló” és a „különleges körülmények” kifejezések határozatlan jogi fogalmak. Az alaprendelet 6. cikkének (4) bekezdését és az SSM-keretrendelet 70. cikkét tehát annak céljára és általános felépítésére tekintettel, a magasabb rendű jog alapján kell értelmezni.

32. Az EKB és a Bizottság előadja, hogy ezt az érvet el kell utasítani. Ezzel csak egyetérteni tudok.

33. Előzetesen megjegyzendő, hogy a fellebbező az alaprendelet 6. cikkének (4) bekezdését vagy az SSM-keretrendelet 70. cikkét nem vitatja. A jelen eljárás – és a Törvényszék előtti korábbi eljárás – tárgyát ehelyett az említett rendelkezések helyes értelmezése képezi. Ezenfelül – mivel a fellebbező eszközállománya meghaladja a 30 milliárd eurót[6] – az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdése alapján ebből az következik, hogy „nem lehet kevésbé jelentősnek minősíteni, kivéve, ha ezt […] különleges körülmények indokolttá teszik”. Az is megjegyezhető, hogy a felperes nem vitatja az EKB azon értékelését, hogy a fellebbező eszközállománya a jogszabályi küszöböt jelentősen meghaladja.

34. Álláspontom szerint az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdésében foglalt „ha ezt […] különleges körülmények indokolttá teszik” kifejezésből egyértelműen kiderül, hogy az e rendelkezésben meghatározott *bármelyik* részletes feltételt teljesítő szervezet kevésbé jelentős szervezetként való besorolása kivételt képez azon általános szabály alól, hogy az említett feltételeket egyébként teljesítő szervezet közvetlen prudenciális felügyeletének ellátása az EKB feladata. Az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdése szerint ilyen „különleges körülmények” akkor állnak fenn, ha valamely szervezet jelentős szervezetként való besorolása – az alaprendelet célkitűzéseit és elveit és különösen a magas színvonalú felügyelet következetes alkalmazása biztosításának szükségességét, álláspontom szerint továbbá a nagy eszközállománnyal rendelkező jelentős bankintézetekből eredő rejtett rendszerkockázatok elleni védekezés szükségességét figyelembe véve – „nem helyénvaló”. Ezt alátámasztja az SSM-keretrendelet 70. cikkének (2) bekezdése, amely szerint az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdésében szereplő „különleges körülmények” kifejezést szigorúan kell értelmezni. Ebből nyilvánvalóan az következik, hogy a releváns feltételek bármelyikét teljesítő valamely szervezet kevésbé jelentős szervezetként való besorolása jellegénél fogva igen kivételes, és eltér a normától. Mindez viszont azt jelenti, hogy amennyiben a 6. cikk (4) bekezdésében meghatározott feltételek bármelyike teljesül, a fellebbezőhöz hasonló bármely banknak, amely az e rendelkezés értelmében vett „különleges körülmények” fennállását bizonyítani kívánja – e „különleges körülmények” fennállására vonatkozó puszta állítás helyett – kifejezetten meggyőzően kell e „különleges körülmények” fennállását megállapítania.

4 2015. június 16-i Gauweiler és társai ítélet (C-62/14, EU:C:2015:400, 67. pont).

5 2015. június 16-i Gauweiler és társai ítélet (C-62/14, EU:C:2015:400, 67. pont).

6 A Bíróság rendelkezésére álló ügyaktából kiderül, hogy a releváns időpontban a fellebbező teljes eszközállománya 70,682 milliárd euró volt.

35. Álláspontom szerint a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a megtámadott ítélet 44. pontjában megállapította, hogy az SSM-keretrendelet 70. cikke (1) bekezdése szövegének középpontjában az áll, hogy helyénvaló-e valamely, főszabály szerint kevésbé jelentősnek be nem sorolható,[7] tehát az EKB általi közvetlen felügyelet hatálya alá tartozó szervezet EKB általi közvetlen felügyelete. Amint arra a Törvényszék helyesen rámutat, az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdése vagy az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdése nem tartalmaz utalást a szervezet EKB általi közvetlen felügyelete szükségességének vizsgálatára, vagy arra vonatkozóan, hogy a rendelet célkitűzései – ugyanúgy, mint az egyedül az EKB általi felügyelet keretében – a nemzeti hatóságok általi közvetlen felügyelet keretében is megvalósíthatók.[8]

36. A szabályozási rendszer e tekintetben egyértelmű. Abból az előfeltevésből kell kiindulni, hogy az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdésében szereplő részletes feltételek bármelyikét teljesítő bankintézeteket az uniós jogalkotó „jelentős” szervezeteknek minősíti vagy tekinti, így azoknak az EKB általi közvetlen felügyelet hatálya alá kell tartozniuk. A fellebbezőhöz hasonló szervezet esetén – amennyiben annak eszközállománya meghaladja a 30 milliárd eurót – az uniós jogalkotó azzal az előfeltevéssel él, hogy az EKB általi közvetlen felügyeletre van szükség, *hacsak* meggyőző módon nem bizonyítható, hogy az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdése értelmében vett feltételezést cáfoló, különleges körülmények állnak fenn.

37. A fellebbező tehát mely különleges körülményekre hivatkozik azon előadásának alátámasztása céljából, hogy a 6. cikk (4) bekezdése szerinti kivétel hatálya alá tartozik? Az ezzel összefüggésben felhozott főbb érvek a fellebbező üzleti modelljére és kiskereskedelmi ügyleteire irányadó jogszabályokkal kapcsolatosak. Közelebbről, a fellebbező előadja, hogy az említett jogalkotási célkitűzések meghatározzák a konkrét közfeladatok finanszírozására irányuló elsődleges célját, és Baden-Württemberg szövetségi államot (tartományt) arra kötelezik, hogy bocsássa rendelkezésére az említett feladatok ellátásához szükséges erőforrásokat. Ezenfelül előadja, hogy az üzleti modellje lényegében kockázatkerülő jellegű, és – mivel szinte teljes egészében egyetlen tagállam területén található – annak igen egyszerű felépítése biztosítja a helyes kockázatkezelést, és hogy a tágabb német bankrendszeren belüli hitelintézetként rendszerszintű jelentőséggel nem rendelkezik.

38. Álláspontom szerint ezek az érvek a szóban forgó kérdéseket illetően lényegében irrelevánsak akkor is, ha azokat tényszerűen helytállóként kell elfogadni. Az alaprendelet vagy az SSM-keretrendelet nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely arra utalna, hogy a bank jogi szerkezete vagy a banki funkcióinak gyakorlására, illetve az üzleti modelljére irányadó jog, vagy az, hogy milyen jellegű kockázatot jelent a banki stabilitásra vonatkozóan, az alaprendelet szerinti jelentős szervezetként való besorolása szempontjából releváns lenne. Ezen a ponton emlékeztetni lehet arra, hogy az alaprendelet 1. cikkének harmadik mondata szerint az EKB-nak „teljes mértékben tekintettel kell lennie a hitelintézetek különböző típusaira, üzleti modelljeire és méretére”, tehát a szabályozási rendszer értelmében az EKB különböző üzleti modellel rendelkező hitelintézetek tekintetében gyakorol felügyeletet. A 2008-as pénzügyi válságból az uniós jogalkotó azt a tanulságot is levonta, hogy a pénzügyi kockázattal vagy meghatározott hitelintézetek rendszerszintű jelentőségének hiányával kapcsolatos korábbi sok, könnyelmű feltevés valójában alaptalannak bizonyult. Végül is ez az oka annak, hogy az alaprendelet azon az előfeltevésen alapul, hogy az említett méretű eszközállománnyal rendelkező hitelintézeteknek az EKB általi felügyelet hatálya alá kell tartozniuk tekintet nélkül arra, hogy a szóban forgó intézet a pénzügyi stabilitást rendszerszinten veszélyezteti-e. Következésképpen a rendszerkockázat hiányának észlelése önmagában véve nem jelenti azt, hogy a szóban forgó hitelintézetnek az alaprendelet 6. cikkének (4) bekezdése értelmében vett jelentős szervezetként való besorolása nem helyénvaló.

7 Az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdésében felvázolt részletes feltételekkel összhangban.

8 Lásd a megtámadott ítélet 44. és 46. pontját.

39. Álláspontom szerint nem tekinthető jogilag tévesnek az, hogy a Törvényszék [9] a „nem helyénvaló” kifejezés értelmezése céljából a 2015. június 16-i Gauweiler és társai ítélet (C-62/14, EU:C:2015:400) 67. pontjának szövegét vette alapul. Noha a 2015. június 16-i Gauweiler és társai ítélet (C-62/14, EU:C:2015:400) 67. pontja kétségtelenül az arányosság elvével kapcsolatos, a Törvényszék a szóban forgó pontra pusztán abból a célból hivatkozott, hogy a megtámadott ítélet 46. pontjában szemléltesse, egy adott dolog helyénvalóságának vizsgálatát el kell különíteni annak vizsgálatától, hogy az adott dolog a szükséges mértéket meghaladja-e.

40. Ezenfelül a fellebbezőnek az SSM- keretrendelet 70. cikke (1) bekezdésének és a 2015. június 16-i Gauweiler ítélet (C-62/14, EU:C:2015:400) 67. pontjának különböző nyelvi változataival kapcsolatos érvei nem meggyőzők. Álláspontom szerint a 2015. június 16-i Gauweiler és társai ítélet (C-62/14, EU:C:2015:400, 67. pont) német nyelvi változatában használt „geeignet”, francia nyelvi változatában használt „aptes”, spanyol nyelvi változatában használt „idóneos”, olasz nyelvi változatában használt „idonei” és holland nyelvi változatában használt „geschikt” kifejezés az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdésében használt „unangemessen”, az „inapproprié”, az „inadecuada”, az „inappropriata” és a „niet passend” kifejezés általános jelentésével ellentétes. Ennek megfelelően az SSM-keretrendelet 70. cikke (1) bekezdésének egyszerű megfogalmazásából egyértelműen kiderül, hogy valamely szervezet felügyeletét illetékes nemzeti hatóság kizárólag akkor láthatja el, ha az EKB általi közvetlen felügyelet az alaprendelet célkitűzéseinek tükrében nem megfelelő vagy nem alkalmas, illetve „nem helyénvaló”. Ez például akkor merülhet fel, ha a prudenciális felügyeletet az EKB megfelelően nem valósítaná meg.

### *b) Az arányosság elve*

41. Másodszor, a fellebbező álláspontja szerint a Törvényszék az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdését és az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdését nem az EUSZ 5. cikk (4) bekezdése értelmében a hatáskörök tekintetében alkalmazandó arányosság elvének megfelelően értelmezte.

42. A fellebbező érvelése szerint a Törvényszék tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a hatáskörökre tekintettel alkalmazandó arányosság elve az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének és az SSM-keretrendelet 70. cikke (1) bekezdésének értelmezése szempontjából nem bír jelentőséggel, [10] azon az alapon, hogy „a nemzeti hatóságok […]az Unió kizárólagos hatáskörének decentralizált végrehajtása, nem pedig valamely nemzeti hatáskör gyakorlása keretében járnak el” [11]. A fellebbező álláspontja szerint az EUSZ 5. cikk (4) bekezdésében foglalt arányosság elve az Unió kizárólagos hatáskörére is vonatkozik, ennélfogva azt az EKB-nak – európai felügyeleti hatóságként történő eljárása, különösen pedig valamely szervezet jelentős vagy kevésbé jelentős szervezetként való besorolása során – tiszteletben kell tartania.

43. A fellebbező álláspontja szerint az alaprendelet 4. és 6. cikkének átfogó elemzéséből az derül ki, hogy az EKB a jelentős szervezetek felügyeletét illetően kizárólagos hatáskörrel rendelkezik, míg a nemzeti hatóságok korábbi hatásköre a kevésbé jelentős szervezetek tekintetében fennmarad. Az alaprendelet (15), (28) [12] és (37)–(40) preambulumbekezdése [13] nem támasztja alá a Törvényszék ezzel ellentétes megállapítását.

9 Lásd a megtámadott ítélet 45. pontját.

10 Lásd a megtámadott ítélet 66–72. pontját.

11 Lásd a megtámadott ítélet 72. pontját.

12 Lásd a megtámadott ítélet 56. és azt követő pontjait.

13 Lásd a megtámadott ítélet 58. pontját.

44. A fellebbező azt is előadja, hogy mivel az alaprendelet jogalapját az EUMSZ 127. cikk (6) bekezdése képezi, a Tanács – a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 63. és 72. pontjában foglalt megállapításaival ellentétben – a hatáskörrel rendelkező hatóságokra hatáskört nem ruházhat át. Azzal érvel továbbá, hogy az EUSZ 5. cikkének (4) bekezdésével összhangban az EKB általi közvetlen felügyeletre nincs szükség, amennyiben az illetékes nemzeti hatóságok az alaprendelet célkitűzéseit képesek megvalósítani. Álláspontja szerint az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében vett „különleges körülmények" akkor állnak fenn, ha az ügy sajátos ténybeli körülményei miatt az alaprendelet célkitűzései az illetékes nemzeti hatóságok általi közvetlen felügyelet keretében – legalább az EKB általi közvetlen felügyelettel egyező mértékben – megvalósíthatók. Ebben az esetben az adott jelentős szervezetet kevésbé jelentős szervezetként kell besorolni.

45. Az EKB és a Bizottság előadja, hogy ezt az érvelést el kell utasítani. Egyetértek velük.

46. Előzetesen meg kell jegyezni, hogy a fellebbező nem érvel azzal, hogy az alaprendelet vagy az SSM-keretrendelet bármely rendelkezése sérti az EUSZ 5. cikk (4) bekezdésében felvázolt arányosság elvét. [14]

47. A fellebbező inkább úgy véli, mivel az alaprendelet 4. és 6. cikke az EKB-t kizárólagos felügyeleti hatáskörrel pusztán a jelentős szervezetek tekintetében ruházza fel, míg a nemzeti hatóságok főszabály szerint a kevésbé jelentős szervezetek tekintetében továbbra is hatáskörrel rendelkeznek, az EKB-t – annak vizsgálata során, hogy „különleges körülmények" fennállása miatt valamely szervezetet kevésbé jelentős szervezetté minősítse át – köti az arányosság elve. Az EKB egyedileg köteles megvizsgálni, hogy egy adott szervezet prudenciális felügyeletét az illetékes nemzeti hatóságok is képesek-e ellátni; ebben az esetben a szervezetet kevésbé jelentős szervezetként kell besorolni.

48. A fentiekből az következik, hogy – az arányosság elvének a szóban forgó tagállam általi alkalmazásának vizsgálata előtt – meg kell vizsgálni, hogy a Törvényszék az EKB és a kevésbé jelentős szervezetek tekintetében történő, a releváns nemzeti hatóságok közötti, az alaprendelet 4. és 6. cikke szerinti hatáskörmegosztás értékelése során tévesen alkalmazta-e a jogot.

*1) Hatáskörmegosztás*

49. A megtámadott ítélet 63. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy „a Tanács az alaprendelet 4. cikkének (1) bekezdése szerinti feladatok tekintetében kizárólagos hatáskört ruházott az EKB-ra, és hogy ugyanezen rendelet 6. cikkének célja pusztán az, hogy az EKB ellenőrzése alatt, a kevésbé jelentős szervezetek tekintetében és az alaprendelet 4. cikke (1) bekezdésének b) és d)–i) pontja szerinti feladatokat illetően lehetővé tegye e hatáskörnek valamely nemzeti hatóság által az SSM [15] keretében való decentralizált végrehajtását, egyúttal az ugyanezen rendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében vett »különleges körülmények« fogalma tartalmának meghatározására vonatkozó kizárólagos hatáskört ruház az EKB-ra, amelynek végrehajtására az SSM-keretrendelet 70. és 71. cikkének elfogadásával került sor".

14 Lásd például: 2011. május 12-i Luxemburg kontra Parlament és Tanács ítélet (C-176/09, EU:C:2011:290), 61–72. pont. A Luxemburgi Nagyhercegség abban az ügyben előadta, hogy ezen irányelvi rendelkezés sérti az arányosság elvét, mivel az irányelv hatályát meghatározó feltétel az irányelv célkitűzései szempontjából irreleváns.

15 Az alaprendelet 2. cikkének 9. pontja szerint „»egységes felügyeleti mechanizmus« (EFM): az EKB-ből és a részt vevő tagállamok hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságaiból álló, az e rendelet 6. cikkében leírt pénzügyi felügyeleti rendszer".

50. Részemről teljes mértékben egyetértek a Törvényszék elemzésével. Az alaprendelet 4. cikkének (1) bekezdése az EKB-t az alaprendelet 6. cikkének értelmében vett, a mechanizmusban részt vevő tagállamban bejegyzett „*összes*” hitelintézet tekintetében kizárólagos hatáskörrel ruházza fel az ott meghatározott kilenc feladat[16] ellátására vonatkozóan. Ezen a ponton emlékeztetni lehet arra, hogy e célból az alaprendelet 4. cikke nem tesz különbséget jelentős és kevésbé jelentős szervezetek között. Az alaprendelet 6. cikkének (4) bekezdése ugyanakkor a kevésbé jelentős szervezetek tekintetében akként rendelkezik, hogy a (4) cikk (1) bekezdésének b), d)–g) és i) pontjában meghatározott feladatok tekintetében az EKB meghatározott felelősségi körrel rendelkezik,[17] míg az illetékes nemzeti hatóságok e feladatok tekintetében más felelősségi körrel rendelkeznek. Az EKB az alaprendelet 4. cikke (1) bekezdésének a) és c) pontjában felsorolt feladatok ellátásáért a kevésbé jelentős szervezetek tekintetében kizárólagosan felel.

51. Az alaprendelet 6. cikke (5) bekezdésének a) pontja akként rendelkezik, hogy az EKB a 4. cikkben meghatározott feladatok[18] ellátása tekintetében rendeleteket, iránymutatásokat és általános utasításokat ad ki az illetékes nemzeti hatóságok részére. Az EKB – a magas színvonalú felügyelet ellátásának biztosítása érdekében – úgy dönthet, hogy a kevésbé jelentős szervezetek közül egy vagy több tekintetében minden vonatkozó hatáskörével közvetlenül él[19]. Ezenfelül az EKB felvigyázást végez a rendszer működésére vonatkozóan[20], mindenkor gyakorolhatja az alaprendelet 10–13. cikkében említett vizsgálati hatásköröket,[21] és tájékoztatást kérhet az illetékes nemzeti hatóságoktól az általuk végzett feladatok ellátásáról[22].

52. Ezzel szemben a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok végrehajtják az alaprendelet 4. cikkének (1) bekezdésében említett feladatokat – a 4. cikk a) és c) pontjában szereplő feladatok kivételével – és felelősek e feladatokért, valamint az alaprendelet 6. cikkének (7) bekezdése értelmében[23] „az illetékes nemzeti hatóságokkal konzultálva […]”, az EKB által elfogadott keretrendszeren belül meghozzák a kevésbé jelentős szervezetekre vonatkozó minden releváns felügyeleti határozatot. Az EKB az említett keretrendszer alapján elfogadta az SSM-keretrendeletet, ezen belül annak a „különleges körülmények” fennállásának megállapítására vonatkozó szabályokat rögzítő 70. és 71. cikkét.[24]

53. Tekintettel a kevésbé jelentős szervezetek tekintetében az EKB-ra átruházott hatáskör puszta jellegére és az alaprendelet alapján az illetékes nemzeti hatóságok által e tekintetben betöltött, egyértelműen másodlagos vagy járulékos szerepre, nem értek egyet a fellebbező azon előadásával, hogy az illetékes nemzeti hatóságok korábban fennálló hatásköre e kevésbé jelentős szervezetek tekintetében megmarad. Az EKB tehát a kevésbé jelentős szervezetek kizárólagos prudenciális felügyeletét az alaprendelet 4. cikkének (1) bekezdésében meghatározott kilenc feladat tekintetében gyakorolja, míg az alaprendelet 4. cikke (1) bekezdésének b), d)–g) és i) pontjában meghatározott feladatokra tekintettel a prudenciális felügyelet ellátásában segítik[25].

16 Az alaprendelet (15) preambulumbekezdéséből is egyértelműen kiderül, hogy az EKB egyes meghatározott felügyeleti feladatok ellátására való felhatalmazása volt a cél. Ezenfelül az alaprendelet (28) preambulumbekezdése szerint „[a]z EKB-ra át nem ruházott felügyeleti feladatokat a nemzeti hatóságoknál kell hagyni”. A nemzeti hatóságok hatáskörében maradó feladatokra vonatkozó, az említett preambulumbekezdésben felvázolt példák nem vágnak egybe az EKB-ra az alaprendelet 4. cikkének (1) bekezdése szerint átruházott feladatokkal. Lásd a megtámadott ítélet 57. pontját. A fellebbező előadásával ellentétben a Törvényszék soha nem tett olyan megállapítást, hogy a nemzeti hatóságoknál maradó felügyeleti feladatok felsorolása kimerítő jellegű volna. A „közé tartoznak” kifejezés (28) preambulumbekezdésben történő alkalmazásából egyértelmű, hogy a feladatok felsorolása példálózó jellegű.

17 Amelyeket az alaprendelet 6. cikkének (5) bekezdése sorol fel.

18 Az alaprendelet 4. cikkének a) és c) pontjában meghatározott feladatok kivételével.

19 Az alaprendelet 6. cikke (5) bekezdésének b) pontja.

20 Az alaprendelet 6. cikke (5) bekezdésének c) pontja.

21 Az alaprendelet 6. cikke (5) bekezdésének d) pontja.

22 Az alaprendelet 6. cikke (5) bekezdésének e) pontja.

23 Az alaprendelet 6. cikkének (6) bekezdése. Az illetékes nemzeti hatóságok azonban az EKB-t tájékoztatják az alaprendelet 6. cikkének (6) bekezdése szerinti intézkedéseikről, és szorosan koordinálják e tevékenységeket az EKB-val. Ezenfelül az illetékes nemzeti hatóságoknak rendszeresen jelentést kell tenniük a tevékenységeik ellátásáról.

24 Az alaprendelet 6. cikkének (7) bekezdése.

25 Lásd az alaprendelet (37) preambulumbekezdését.

54. Ezenfelül, ami a fellebbezőnek az alaprendelet jogalapjára vonatkozó előadását illeti, nem értek egyet a megtámadott ítélet fellebbező általi értékelésével, mivel a Törvényszék a megtámadott ítélet 63. és 72. pontjában nem állapította meg, hogy az illetékes nemzeti hatóságokra hatáskört ruháztak át. Az említett pontok az EKB/Unió kizárólagos hatáskörére utalnak. Tekintettel azonban arra, hogy az alaprendelet szerint az alaprendelet 4. cikkének (1) bekezdésében meghatározott kilenc feladat tekintetében a kevésbé jelentős szervezetek kizárólagos prudenciális felügyeletét a tagállamok helyett inkább az EKB-nak kell ellátnia, a fellebbezőnek a fenti 44. pontban felvázolt, az alaprendelet jogalapjára vonatkozó érve nem foghat helyt, és azt el kell utasítani.

*2) Az arányosság elvének alkalmazása*

55. A Törvényszék – a fellebbező fenti 42. pontban szereplő előadásával ellentétben – nem állapította meg, hogy az arányosság elve az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének és az SSM-keretrendelet 70. cikke (1) bekezdésének értelmezése szempontjából nem releváns. A Törvényszék ugyanis ezt a kérdést a megtámadott ítélet 66–85. pontjában alaposan megvizsgálta, és a megtámadott ítélet 66–68. pontjában utalt a Bíróság arányosság elvével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatára.

56. Az EUSZ 5. cikk (4) bekezdésének szövegéből egyértelműen kiderül, hogy az arányosság elve az Unió minden jogi aktusának – köztük a fellebbező érvelése szerint az Unió által a kizárólagos hatáskörében tett intézkedésének – tartalmára és formájára is vonatkozik.

57. Álláspontom szerint az arányosság elve nem változtathat a tagállamok és Unió közötti hatáskörmegosztáson, amelyre az EUMSZ 5. cikk (1) és (2) bekezdése értelmében a hatáskör-átruházás elve az irányadó. Az EUSZ 5. cikk (1) bekezdésével összhangban „az Unió hatásköreinek elhatárolására a hatáskör-átruházás elve az irányadó”. Az EUSZ 5. cikk (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy „a hatáskör-átruházás elvének megfelelően az Unió kizárólag a tagállamok által a Szerződésekben ráruházott hatáskörök határain belül jár el a Szerződésekben foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében. Minden olyan hatáskör, amelyet a Szerződések nem ruháztak át az Unióra, a tagállamoknál marad”. Ennek megfelelően az arányosság elve uniós hatáskörnek a tagállamokra történő átruházása vagy tagállami hatáskörnek az Unióra történő átruházása céljából nem hivatkozható. Az uniós hatáskörök *gyakorlására* a szubszidiaritás és az arányosság elve az irányadó”[26].

58. Az EKB – az alaprendelet 6. cikkének (4) bekezdése szerinti „különleges körülmények” és az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdése szerinti „nem helyénvaló” kifejezésnek az arányosság tükrében való értelmezése során – valamely egyébként jelentős szervezetet nem minősíthet jelentéktelenné, hacsak ez az intézkedés – *többek között* – az alaprendelet jogszerű célkitűzéseinek megvalósítására nem *alkalmas*, és az e célok megvalósításához *szükséges mértéket meghaladja*.

59. Ennek megfelelően – a fellebbező érvelése szerint – nem elegendő azt megállapítani, hogy az illetékes nemzeti hatóság az alaprendelet célkitűzéseit képes megvalósítani[27], mivel ez pusztán az intézkedés arányosság mércéjén alapuló helyénvalóságának követelményét teljesíti. Ezenfelül azt is meg kell állapítani, hogy az illetékes nemzeti hatóságok általi felügyelettel az alaprendelet célkitűzései jobban megvalósíthatók,[28] ezáltal biztosítva, hogy valamely, egyébként jelentős szervezet jelentéktelen szervezetként való besorolása nem haladja meg az említett célok megvalósításához szükséges mértéket.

26 Kiemelés tőlem.

27 Lásd a megtámadott ítélet 74. pontját.

28 Lásd a megtámadott ítélet 40., 75. és 80. pontját.

60. Valamely, egyébként jelentős szervezetnek az alaprendelet 6. cikkének (4) bekezdése szerinti jelentéktelen szervezetté való besorolására tett minden próbálkozás – arra hivatkozással, hogy az alaprendelet célkitűzései az illetékes nemzeti hatóságok által közvetlen felügyelet révén is egyaránt megvalósíthatók – nem pusztán ellentétes az említett rendelkezésben rögzített, a tagállamok és az EKB közötti hatáskörmegosztással, hanem még az arányosság elvének sem felel meg.

61. Mindenesetre úgy vélem, hogy a fellebbező által a jelen fellebbezés keretében felhozott, az arányosságra vonatkozó érv lényegében az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdése második albekezdése érvényességének közvetett módon történő megtámadását képezi. Amint azt már megjegyeztem, a szabályozási rendszer egyértelmű annyiban, hogy az abban meghatározott feltételek bármelyikét teljesítő bankintézetek jelentős voltát vélelmezni kell, hacsak különleges körülmények fennállása egyértelműen meg nem állapítható. Ezt az SSM-keretrendelet 70. cikkének (2) bekezdésében foglalt rendelkezések is alátámasztják; ennek megfelelően a „különleges körülmények” kifejezést szigorúan kell értelmezni.

62. Bár kétségtelen, hogy az arányosság elvének esetleges alkalmazása adott ügyben nem zárható ki, az az uniós jogalkotó által létrehozott szabályozási rendszer hatékony érvényesülését ténylegesen nem áshatja alá. A fellebbező ugyanakkor a jelen fellebbezéssel valójában ezt kívánta elérni.

63. Ebben az összefüggésben nem tudok nem arra gondolni, hogy a fellebbező különös módon az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében vett különleges körülmények fennállásán alapuló egyetlen érvet sem adott elő. Ezzel szemben úgy tűnik, az arányosságra vonatkozó érv olyan érv, amelynek alapján – mivel lehetséges – vagy akár kívánatos is – lenne, hogy a fellebbező közvetlen felügyeletét az illetékes nemzeti hatóságok lássák el, az EKB-t terheli annak megállapítása, hogy bizonyos értelemben ennek az ellenkezőjére volt szükség. Ez az érv azonban a szabályozási rendszer egyértelmű kontextusával eléggé ellentétes lenne, és – amint azt említettem – lényegében e rendszer közvetett módon történő megtámadásának minősülne.

64. Mindezek alapján úgy vélem, hogy a fellebbező által felhozott, az arányosságra vonatkozó érv nem kellően megalapozott.

### *c) Az* „ut res magis valeat quam pereat” *értelmezési elv megsértéséről és a* „probatio diabolica” *követelményének mellőzésére vonatkozó kötelezettség megszegéséről*

65. Harmadszor, a fellebbező előadja, hogy a Törvényszék megsértette az *ut res magis valeat quam pereat* értelmezési elvet és megszegte a *probatio diabolica* követelményének mellőzésére vonatkozó kötelezettséget. Az itt felhozott érv valójában olyan állítás, amely szerint a 6. cikk (4) bekezdésében foglalt kivétel megállapíthatósága túlzottan nem nehezíthető meg.

66. A fellebbező álláspontja szerint a „különleges körülmények” alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdésében szereplő fogalma nem értelmezhető akként, hogy soha ne lehessen megcáfolni azt a vélelmet, amely szerint az említett rendelkezésben foglalt feltételeket teljesítő szervezeteket jelentős szervezetekként kell besorolni. Habár a „különleges körülmények” SSM-keretrendelet 70. cikkének (2) bekezdése szerinti fennállására vonatkozó feltételeket „szigorúan kell értelmezni”, a fellebbező előadja, hogy ezeknek a feltételeknek továbbra is alkalmazhatóknak kell lenniük. A fellebbező álláspontja szerint a Törvényszék a megtámadott ítélet 46. és 80. pontjában ezt nem érti meg, így a fellebbező számára a különleges körülmények fennállásának megállapítását lehetetlenné teszi.

67. A fellebbező előadja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 80. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy „a nemzeti hatóságok által gyakorolt közvetlen prudenciális felügyelet[nek] alkalmasabb[nak] [kell lennie] az alaprendelet céljainak és elveinek a megvalósítására”, és hogy ezt a jelentős szervezeteknek kell bizonyítani. Előadta, hogy az alaprendelet és az

SSM-keretrendelet sem állapít meg hierarchiát az alaprendelet céljainak megvalósítására „alkalmasabb” és „kevésbé alkalmas” felügyelet között. A fellebbező előadja, hogy nem helyénvaló a Törvényszék által megállapított feltétel, amely szerint a nemzeti hatóságok általi felügyelet „alkalmasabb”, és az jelentős szervezeteket foszt meg attól, hogy a Törvényszék által előírt bizonyítékot ténylegesen rendelkezésre bocsáthassák, mivel ezeknek a szervezeteknek a különféle felügyeleti hatóságok működésének módjával kapcsolatos olyan tényeket kell bizonyítaniuk, amely tényekre az érintett szervezetek hatásköre nem terjed ki. A „különleges körülményekre” vonatkozó, az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdése és az SSM-keretrendelet 70. cikke szerinti szabály célja, hogy adott ügyben el lehessen kerülni a méretre vonatkozó feltétel EKB-ra történő, túlzott hatáskör-átruházást eredményező, egyszerűsítő alkalmazásából eredő következetlenségeket.

68. Az EKB és a Bizottság védekezésként előadják, hogy az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében vett „különleges körülmények” bizonyíthatók. Az EKB és a Bizottság az EKB által e tekintetben elfogadott határozatokra vonatkozó számos példát hozott fel.

69. A fellebbező válaszul előadja, hogy az EKB-nak az EKB és az Európai Bizottság által hivatkozott határozatai nem alkalmazzák a Törvényszék által a megtámadott ítéletben elfogadott feltételeket. A fellebbező álláspontja szerint épp ellenkezőleg, az említett EKB határozatok azt bizonyítják, hogy az EKB a határozatait önkényesen és opportunista módon fogadja el.

70. Úgy vélem, hogy a fellebbező ezen érvét el kell utasítani. Elöljáróban megjegyzem, hogy a fellebbviteli bíróságként eljáró Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel annak megvizsgálására, hogy az EKB-nak az EKB és a Bizottság által felhozott határozataira vonatkozó példák alátámasztják-e az EKB és a Bizottság azon állítását, hogy az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdése második albekezdésének a Törvényszék általi értelmezése a *„probatio diabolica”* követelményének alkalmazását nem teszi szükségessé. Ez olyan ténykérdés, amelynek elbírálására a Bíróság a fellebbezési eljárás keretében nem rendelkezik hatáskörrel.

71. Amint arra már rámutattam, az SSM-keretrendelet 70. cikkének (2) bekezdéséből egyértelműen kiderül, hogy a „különleges körülmények” alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdésében szereplő fogalmát szigorúan kell értelmezni. Ennek megfelelően valamely jelentős szervezetnek – az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdésével összhangban, különleges körülmények fennállása miatt – kevésbé jelentős szervezetté történő minősítését kivételesnek kell tekinteni.

72. Talán nem is szükséges kísérletet tenni annak pontos meghatározására, hogy a jelen fellebbezés szempontjából mi minősül „rendkívüli körülményeknek”. Tekintettel azonban a két rendelet szabályozási céljára – amely szerint az adott szervezet prudenciális felügyeletével kapcsolatos érdemi szabályoknak a felügyelet nemzeti hatóságok vagy EKB általi ellátásától független alkalmazása révén, végső soron a magas színvonalú felügyeletet kell biztosítani –, úgy tűnik, az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdésében előírt kivétel elsősorban olyan sajátos és szokatlan körülményekre vonatkozik, amelyek fennállása esetén a szervezet jelentős szervezetként való besorolása gyakorlatilag az említett magas színvonalú felügyelet biztosításának akadályát képezné.

73. A fellebbező válaszul előadja, hogy valójában lehetetlen bizonyítani, hogy az illetékes nemzeti hatóságok általi közvetlen prudenciális felügyelet az alaprendelet céljait jobban megvalósítja, mivel ehhez a különféle felügyeleti szervek működésének módját kellene ismerni.

74. Álláspontom szerint ez az érv egyáltalán nem meggyőző. Adott esetben egyet lehet érteni azzal, hogy a Törvényszék által a megtámadott ítéletben meghatározott mércéhez képest a fellebbező által támogatott mérce könnyebben teljesíthető. Mindazonáltal *mindkét mérce* alkalmazásához alapos ismeretekre van szükség azzal kapcsolatban, hogy az EKB és az adott illetékes nemzeti hatóság hogyan működik. Tekintettel arra, hogy az EKB és az illetékes nemzeti hatóságok működésének módja nyilvános adat, nem látom be, miért lenne lehetetlen az adott ügyben azt bizonyítani, hogy az

alaprendelet céljai az illetékes nemzeti hatóságok általi közvetlen prudenciális felügyelettel jobban megvalósíthatók. Ezenfelül a fellebbező erőforrás bővében lévő szervezet, amely a banki gyakorlatot és szabályozást illetően feltételezhetően kiterjedt ismeretekkel rendelkezik. Elképzelhető, hogy amennyiben ugyanis az alaprendelet 6. cikke (2) bekezdése alkalmazásának mellőzését esetlegesen igazoló, „különleges körülmények" állnának fenn, aminek következtében a közvetlen felügyelet az EKB-tól visszakerülne az illetékes nemzeti hatóságokhoz, a fellebbező nem habozna e konkrét megfontolásokra rámutatni. A fellebbező azonban furcsa módon erről nem tett említést, hanem inkább előadta, hogy a jelen fellebbezés tényállását illetően a vizsgálat tárgyát az arányosság elvére és annak az alaprendelet 6. cikke (6) bekezdésének rendelkezéseivel való kölcsönhatására vonatkozó, igencsak elméleti jellegű érvek képezik.

### *2. A tényállás értékelésével kapcsolatos nyilvánvaló hibák*

75. A fellebbező az első fellebbezési jogalap második részében előadja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 101–112. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, amikor nem vizsgálta meg a fellebbező által felhozott konkrét körülményeket és nem értékelte, hogy a fellebbező esetében az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdése szerinti „különleges körülmények" fennállnak-e. A Törvényszék ezt az értékelést nem végezte el, és a megtámadott ítélet 108. pontjában pusztán azt állapította meg, hogy a fellebbező nem érvelt azzal, hogy az alaprendelet céljai az EKB általi közvetlen felügyelethez képest a nemzeti felügyelet keretében jobban megvalósíthatók.

76. Az EKB és a Bizottság előadja, hogy ezt az érvet el kell utasítani. Egyetértek velük.

77. Megjegyzendő, hogy – amint azt már említettem – a fellebbező az első fokon benyújtott keresetében nem vitatja, hogy kizárólag az EKB általi közvetlen felügyelet szükségtelenségének bizonyítására szolgáltak azok a tények, amelyeket annak érdekében hozott fel, hogy alátámassza azt az érvét, amely szerint őt kevésbé jelentős szervezetnek kellene minősíteni[29].

78. Álláspontom szerint a Törvényszék a kereseten túlterjeszkedő módon történő határozathozatal tilalmát[30] sértené meg, ha a fellebbező által felhozott tényeket hivatalból, annak megítélése érdekében vizsgálná meg, hogy az alaprendelet céljai az illetékes nemzeti hatóságok általi közvetlen felügyelet keretében *jobban* megvalósíthatók-e. Ez, a fellebbező által az első fokon benyújtott keresetében fel nem hozott kérdés nem tartozna a közrendre alapított kivételek hatálya alá, amely kivételre a Törvényszék hivatalból hivatkozhat.

79. A fellebbező megkérdőjelezi a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 109–111. pontjában foglalt értékelését is, amely értékelés révén a Törvényszék elutasította a fellebbező azon érvét, amely szerint az illetékes nemzeti hatóságok – a szabályozási keretrendszerek és a felügyeleti hatóságok sokféleségére tekintettel – az EKB-val való együttműködéshez képest egymással jobban együtt tudnak működni a magas színvonalú felügyelet biztosítása érdekében, mivel a fellebbező nem bizonyította, hogy az EKB-val való együttműködéshez képest a német hatóságokkal könnyebb volt együttműködni.

80. A megtámadott ítélet 109. pontjából az derül ki, hogy a fellebbező kizárólag az első fokon benyújtott válaszbeadványában hozott fel meghatározott bizonyítékokat, amelyek révén azt kívánta bizonyítani, hogy az alaprendelet céljait az illetékes nemzeti hatóság jobban meg képes valósítani. Úgy vélem, hogy – függetlenül attól, hogy a Törvényszéknek ezt a bizonyítékot – az EKB és a Bizottság álláspontja szerint – azon az alapon kellett volna megvizsgálnia, hogy új jogalapnak minősül, ezért

29 Lásd a megtámadott ítélet 104. pontját.

30 Márpedig az uniós bíróságok előtti eljárásra irányadó szabályokból, így különösen az Európai Unió Bírósága alapokmányának 21. cikkéből, valamint a Törvényszék eljárási szabályzatának 76. cikkéből és 84. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a jogvita terjedelmét főszabály szerint a felek határozzák meg és határolják körül, és az uniós bíróság nem határozhat a kereseten túlterjeszkedően; lásd például: 2018. május 3-i EUIPO kontra European Dynamics Luxembourg és társai ítélet (C-376/16 P, EU:C:2018:299, 33. pont).

elfogadhatatlan – a fellebbező valójában nem állította, hogy a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 111. pontjában szereplő értékelése helytelen lenne. A fellebbező a jelen fellebbezés keretében mindössze azt adja elő, hogy nem tudott e bizonyíték rendelkezésre bocsátásának kötelezettségéről, és hogy ez mindenesetre leküzdhetetlen terhet jelentene számára.

81. Tekintettel arra, hogy erre maga a fellebbező hivatkozott, a bizonyítás is őt terheli. Ezenfelül – az előző részben adott válaszom tükrében [31] – nem tartom meggyőzőnek a fellebbező azon előadását, hogy nem tud bizonyítékkal szolgálni nemzeti szabályozási keretrendszereket, a nemzeti hatóságok és az EKB működését illetően, ami mind köztudomású. Amennyiben ugyanis a fellebbező EKB általi felügyelete valószínűsíthetően sértené a magas színvonalú, megfelelő banki szabályozás alkalmazását, ismételten csak elegendő azt megállapítani, hogy a fellebbező a keresetének alátámasztásához szükséges szaktudással és erőforrásokkal kétségtelenül rendelkezik. Ismételten meg kell jegyeznem, hogy a fellebbező ezt elmulasztotta, és e célból inkább az arányosságon alapuló, lényegében elvont érvek alkalmazását részesítette előnyben.

### *3. Az EKB tévesen nem ismerte el, hogy mérlegelési jogkörét nem gyakorolta és megsértette az ügy megvizsgálására vonatkozó kötelezettségét*

82. A fellebbező az első fellebbezési jogalap harmadik részében előadja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy az EKB nem szegte meg mérlegelési mozgásterének gyakorlására vonatkozó kötelezettségét, mivel „a [fellebbező] által a közigazgatási eljárás során előadott érvelés kizárólag annak alátámasztására irányult, hogy az alaprendelet céljai a nemzeti hatóságok által a [fellebbező] felett gyakorolt közvetlen felügyelet révén is elérhetők”. A Törvényszék a megtámadott ítélet 140. és azt követő pontjaiban tévesen állapította meg, hogy „nem róható fel [az EKB-nak], hogy nem gyakorolta mérlegelési jogkörét, és a kezdetektől elutasított egy nem releváns érvelést”.

83. Ugyanannyira téves a Törvényszék által a megtámadott ítélet 149. pontjában tett megállapítás, amely szerint „azok a körülmények, amelyek figyelmen kívül hagyását az EKB-nak felrótták, az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdése alapján nem voltak relevánsak”, következésképpen „nem róható fel ténylegesen az EKB-nak, hogy e rendelkezés alkalmazása során nem vett figyelembe ilyen körülményeket”.

84. A fellebbező azzal érvel, hogy az előadott tényállás az EKB vizsgálata és mérlegelési mozgásterének gyakorlása szempontjából nem volt irreleváns, mivel a fellebbező az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdése értelmében alkalmazandó helyes jogi feltétel alátámasztása érdekében hivatkozott azokra. Mindenesetre az EKB és a Törvényszék sem utasíthatja el valamely fél érvét – mint irrelevánst – kizárólag azon az alapon, hogy álláspontja szerint a szóban forgó érv helytelen jogi előíráson alapul. Épp ellenkezőleg, az EKB köteles az összes releváns tényt megvizsgálni és mérlegelési mozgásterét teljeskörűen gyakorolni. Az EKB a megtámadott határozatban nem teljesíti ezt a követelményt.

85. Az EKB és a Bizottság előadja, hogy ezt az érvet el kell utasítani. Egyetértek velük.

86. Tekintettel arra, hogy az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdése szerinti „különleges körülmények” és az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „nem helyénvaló” kifejezést illetően a helyes jogi mérce az jelenti, hogy az alaprendelet céljai az illetékes nemzeti hatóságok általi közvetlen felügyelet keretében jobban megvalósíthatók-e, úgy vélem, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 140. és 149. pontjában helyesen állapította meg azt, hogy más jogi mérce – jelesül, hogy az említett célokat a releváns német hatóságok általi felügyelet kellően

31 Lásd különösen a fenti 74. pontot.

megvalósítaná-e – nem bír jelentőséggel. A Törvényszék tehát helyesen állapította meg, hogy az EKB nem élt vissza hatáskörével, amikor az SSM-keretrendelet 70. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában vett mérlegelési mozgásterét nem gyakorolta, és nem hagyta figyelmen kívül az összes *releváns* körülményt.

87. Ezt kiegészíteném azzal, hogy a Törvényszék vagy – adott esetben – az EKB tévesen alkalmazná a jogot, ha olyan bizonyíték alapján járna el, amely egyszerűen alátámasztja, hogy az alaprendelet célkitűzései az illetékes német hatóságok általi felügyelet keretében kellően megvalósíthatók lennének, de ennél nem menne tovább, és nem állapítaná meg, hogy az alaprendelet céljai az illetékes nemzeti hatóságok általi közvetlen felügyelet keretében jobban biztosíthatók lennének.

## B. Második fellebbezési jogalap: a megtámadott határozat elferdítése és az indokolásra vonatkozó követelmények helytelen értékelése

88. A második jogalap két részre oszlik.

### *1. A Törvényszék a megtámadott határozat indokolását elferdítette*

89. A fellebbező előadja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 31. és 34. pontjában a megtámadott határozat indokolását elferdítette, következésképpen tévesen alkalmazta a jogot.[32]

90. Először is, a fellebbező álláspontja szerint a Törvényszék a megtámadott ítélet 31. pontjában felcserélte a megtámadott határozatban szereplő mondatok sorrendjét, másodszor pedig ezt a határozatot a felülvizsgálati testület 2014. november 20-i véleményével[33] annak ellenére kapcsolta össze, hogy ilyen hivatkozás a megtámadott határozatban nem jelenik meg. A fellebbező hangsúlyozza, hogy a megtámadott határozat pusztán azt rögzíti, hogy a felügyelt szervezet jelentős szervezetként való besorolása nem ellentétes az alaprendelet céljaival. A megtámadott határozatban az nem szerepel, ez az oka annak, hogy a fellebbező felügyelete az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdése értelmében „helyénvaló”. A Törvényszék megállapította, hogy a felülvizsgálati testület kiemelte azt, hogy a fellebbezőnek olyan körülmények fennállását kellett megállapítania, amely körülmények arra utalnak, hogy az alaprendelet céljainak megvalósítását az illetékes nemzeti hatóságok általi közvetlen felügyelet jobban biztosítaná. A fellebbező szerint ugyanakkor a felülvizsgálati testület 2014. november 20-i véleményében rögzített feltételek és a megtámadott határozat közötti állítólagos kapcsolat nem létezik. A megtámadott határozat a véleményből idézett fordulatra vagy a vélemény bármely más fordulatára nem utal. Ezzel ellentétben a vélemény nem utal arra, hogy a megtámadott határozat tárgyát képező minősítés az alaprendelet céljaival ellentétben áll.

91. A fellebbező előadja, hogy a Törvényszék – azt követően, hogy a megtámadott ítélet 31. pontjában a megtámadott határozatot tévesen idézte fel – a megtámadott ítélet 34. pontjában megvizsgálta a megtámadott határozat tartalmát, különösen pedig az EKB-nak az alkalmazandó értékelési szempontokra vonatkozó előadását. A fellebbező megjegyzi, hogy a Törvényszék álláspontja szerint a vélemény tükrében értelmezett, vitatott határozatból az következik, hogy az EKB előadása szerint az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdése valamely szervezet kevésbé jelentős szervezetként való besorolását nem eredményezheti, hacsak az alaprendelet céljainak megvalósítása – az EKB általi felügyelethez képest – az illetékes német hatóságok általi közvetlen felügyelet keretében jobban nem biztosítható.[34] A fellebbező előadja, hogy a megtámadott határozat erre a feltételre egyetlen egyszer sem utal.

32 Lásd: 2000. január 27-i DIR International Film és társai kontra Bizottság ítélet (C-164/98 P, EU:C:2000:48, 44–49. pont).

33 Lásd a fenti 17. pontot.

34 Lásd a megtámadott ítélet 128. pontját.

92. Az EKB és a Bizottság előadja, hogy ezt az érvet el kell utasítani. Egyetértek velük.

93. Az EUMSZ 296. cikk – az EKB-nak a határozatainak indokolására vonatkozó, az alaprendelet 22. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében, valamint az SSM-keretrendelet 33. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt kötelezettségén felül – egyértelműen rögzíti, hogy a jogi aktusoknak [35] indokolást kell tartalmazniuk.

94. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a sérelmet okozó jogi aktus indokolására vonatkozó kötelezettségnek, amely a védelemhez való jog tiszteletben tartására vonatkozó elvből következik, a célja egyrészt az érintettnek elegendő tájékoztatás nyújtása annak eldöntéséhez, hogy a jogi aktus megalapozott-e, vagy hogy tartalmaz-e esetleg az érvényességének vitatását uniós bíróság előtt lehetővé tévő valamilyen hibát, másrészt pedig annak lehetővé tétele, hogy az uniós bíróság felülvizsgálhassa e jogi aktus jogszerűségét. Az EUMSZ 296. cikk által megkövetelt indokolásnak világosan és egyértelműen kell tartalmaznia a jogi aktust kibocsátó intézmény érvelését, oly módon, hogy az lehetővé tegye az érdekelt számára a meghozott intézkedések indokainak megismerését, az illetékes bíróság számára pedig a felülvizsgálati jogköre gyakorlását. Az EUMSZ 296. cikkben megkövetelt indokolásnak azonban a szóban forgó jogi aktus jellegéhez és elfogadásának körülményeihez kell igazodnia. Az indokolási kötelezettséget az eset összes körülményeire, így különösen a jogi aktus tartalmára, a felhívott indokok jellegére és a címzettek vagy a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett egyéb személyek magyarázathoz fűződő érdekére tekintettel kell vizsgálni. Nem követelmény, hogy az indokolás az összes releváns ténybeli és jogi elemet tartalmazza, minthogy az indokolás megfelelőségét nemcsak a szövegére, hanem a körülményeire, valamint az adott tárgyra vonatkozó jogszabályok összességére figyelemmel is meg kell vizsgálni. Így különösen, a sérelmet okozó aktus indokolása megfelelő, ha az érintett előtt ismert olyan összefüggésben hozzák meg, amely lehetővé teszi számára a vele szemben hozott intézkedés jelentőségének megértését. [36]

95. Elöljáróban megjegyzem, hogy a fellebbezőnek az a puszta állítása, hogy a Törvényszék a megtámadott határozat mondatainak sorrendjét felcserélte, önmagában nem bizonyítja, hogy a megtámadott határozat jelentését elferdítették.

96. Úgy vélem azonban, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor megállapította, hogy a felülvizsgálati testület 2014. november 20-i véleménye [37] a megtámadott határozathoz kapcsolódik, így részét képezi annak a kontextusnak, amely magát a megtámadott határozatot is tartalmazza. [38]

35 A jogalkotási és közigazgatási aktusoknak indokolást kell tartalmazniuk meg. Lásd még az Európai Unió Alapjogi Chartája 41. cikke (2) bekezdésének c) pontja, amelynek tárgya a megfelelő ügyintézéshez való jog és az igazgatási szervek azon kötelezettsége, hogy döntéseiket indokolják.

36 2012. november 15-i Tanács kontra Bamba ítélet (C-417/11 P, EU:C:2012:718, 49., 50., 53. és 54. pont).

37 Az alaprendelet 24. cikkének (1) bekezdéséből egyértelműen kiderül, hogy a felülvizsgálati testület az EKB belső szerve. Nem fogadható el a fellebbező azon érve, hogy a felülvizsgálati testület véleménye és a megtámadott határozat között a megtámadott határozatban foglalt indokolás megfelelőségének értékelése szempontjából esetlegesen nem áll fenn kapcsolat, mivel a két dokumentum eltérő szerzőtől ered, tekintettel arra, hogy mindkét dokumentum ugyanattól az intézménytől származik és az alaprendelet 24. cikkében felvázolt eljárás részét képezi.

38 Az alaprendelet 24. cikkének (1) bekezdésével összhangban a felülvizsgálati testület – a 24. cikk (5) bekezdéssel összhangban benyújtott felülvizsgálati kérelmet követően –a z EKB által az e rendeletben rá ruházott jogkörben hozott határozatok belső adminisztratív felülvizsgálatát végzi.

97. A fellebbező nem kizárólag azt állítja, hogy a véleményt „csatolták” a megtámadott határozathoz, és arra a megtámadott határozatban e határozat hátterének leírása keretében utaltak, hanem azt is, hogy az EKB – az alaprendelet 24. cikkének (9) bekezdésével [39] és a felülvizsgálati testület, valamint annak működési szabályzata létrehozásáról szóló, 2014. április 14-i európai központi banki határozat [40] 18. cikkével összhangban – köteles minden új határozathoz csatolni [41] a felülvizsgálati testület véleményét.

98. Álláspontom szerint az alaprendelet 24. cikkének (7) [42] és (9) bekezdéséből egyértelműen kiderül, hogy a felülvizsgálati testület véleménye, a felügyeleti testület által benyújtott új határozattervezet és a Kormányzótanács által e cikk alapján elfogadott határozat szervesen kapcsolódik egymáshoz. Ez annak ellenére igaz, hogy a vélemény az EKB felügyeleti testületét, illetve Kormányzótanácsát nem köti. [43]

99. Tekintettel arra, hogy a felügyeleti testület az alaprendelet 24. cikkének (7) bekezdésében szereplő kötelezettség értelmében köteles a felülvizsgálati testület véleményét figyelembe venni, és a Kormányzótanácsnak haladéktalanul új határozattervezetet benyújtani, valamint arra, hogy a megtámadott határozat a felülvizsgálati testület 2014. november 20-i véleményével egyező következtetést tartalmaz, a Törvényszék helyesen állapította meg azt, hogy a vélemény figyelembe vehető annak vizsgálata érdekében, hogy a megtámadott határozat kellő indokolást tartalmaz-e [44].

100. A második jogalap első részét tehát – mint megalapozatlant – el kell utasítani.

### *2. A Törvényszék a megtámadott határozat kellő indokolásának hiányát nem állapította meg*

101. A fellebbező a második jogalap második részében előadja, hogy a Törvényszék a megtámadott határozat indokolását elferdítette, és az EKB indokolását a sajátjával helyettesítette, figyelmen kívül hagyva azt, hogy az EKB az indokolási kötelezettségét elmulasztotta. A fellebbező álláspontja szerint a megtámadott határozat indokolása logikátlan és jellegénél fogva ellentmondásos.

102. Úgy vélem, hogy a második jogalap e részét – mivel annak alapját a megtámadott határozat és a felülvizsgálati testület 2014. november 20-i véleménye közötti kapcsolat hiányára vonatkozó feltevés képezi, és hogy az említett vélemény a megtámadott határozat elfogadásának körülményei között nem szerepel – hatástalanként szintén el kell utasítani.

103. A teljesség kedvéért azonban foglalkozom egy sor, a fellebbező által felvetett érvvel.

104. A fellebbező álláspontja szerint a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor nem ismerte el, hogy a megtámadott határozat nem jelöli meg annak jogalapját, mivel az EKB a megtámadott határozat keretében pusztán különböző jogi szempontokat helyezett egymás mellé. A megtámadott határozat tehát egyértelműen nem jelöli meg azt a tényállást, amelyet az EKB figyelembe kíván venni annak eldöntéséhez, hogy valamely szervezet jelentős szervezetként való besorolása helyénvaló-e.

39 E rendelkezés szerint „[a] felülvizsgálati testület véleményét, a felügyeleti testület által benyújtott új határozattervezetet és a Kormányzótanács által e cikk értelmében hozott határozatot meg kell indokolni, és arról értesíteni kell a feleket”.

40 E rendelkezéssel összhangban „[a] felülvizsgálati testület véleményét, a felügyeleti testület által benyújtott új határozattervezetet, valamint a Kormányzótanács által elfogadott új határozatot a vonatkozó [indokolással] együtt a Kormányzótanács titkára kézbesíti”.

41 Ez a kifejezés a jogi aktusok szövegében nem szerepel.

42 Az alaprendelet 24. cikkének (7) bekezdése szerint „[a] felülvizsgálati testület – miután döntött a felülvizsgálat elfogadhatóságáról –, a kérdés sürgősségének megfelelő időszakon belül, de legkésőbb a kérelem kézhezvételét követő két hónapon belül véleményt ad, és új határozattervezet kidolgozása céljából a felügyeleti testülethez utalja az ügyet. *A felügyeleti testület figyelembe veszi a felülvizsgálati testület véleményét, és haladéktalanul benyújtja az új határozattervezetet a Kormányzótanácsnak*. Az új határozattervezet hatályon kívül helyezi az eredeti határozatot, felváltja egy azonos tartalmú határozattal, vagy felváltja egy módosított határozattal. Ha a Kormányzótanács tíz munkanapon belül nem emel kifogást, az új határozattervezet elfogadottnak tekintendő”. (Kiemelés tőlem)

43 Lásd a felülvizsgálati testület, valamint annak működési szabályzata létrehozásáról szóló, 2014. április 14-i európai központi banki határozat 16. cikkének (5) bekezdését.

44 Lásd a megtámadott ítélet 127. pontját.

105. A fellebbező megjegyzi, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 133. pontjában megállapította, hogy nincs ellentmondás „egyfelől a felülvizsgálati testület véleményében szereplő arra vonatkozó megjegyzés között, hogy a »különleges körülmények« fennállása azt vonja maga után, hogy a nemzeti hatóságok közvetlen felügyeletének jobban kell garantálnia az alaprendelet céljait, különösen pedig a magas színvonalú prudenciális felügyelet következetes alkalmazása biztosításának a szükségességét, másfelől pedig a megtámadott határozatban szereplő arra vonatkozó utalás között, hogy az SSM-keretrendelet 70. cikke (1) bekezdésének az alkalmazhatóságához az EKB által a [fellebbező] felett gyakorolt közvetlen felügyeletnek ellentétesnek kell lennie az alaprendelet céljaival”.

106. Álláspontom szerint továbbá e két elem között nincsen ellentmondás és – tekintettel a szóban forgó két dokumentum közötti kapcsolatra – az egyik dokumentum pusztán a másik dokumentumnak a releváns szabályozási keretrendszer tükrében történő tisztázását szolgálja. Az alaprendelet 6. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében valamely, egyébként jelentős szervezet kevésbé jelentős szervezetté történő minősítéséhez „különleges körülményeknek” kell fennállniuk, ezáltal biztosítva, hogy a közvetlen prudenciális felügyeletet az EKB helyett az illetékes nemzeti hatóságok végzik. Az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdésével összhangban „különleges körülmények” akkor állnak fenn, ha – többek között – a felügyelt szervezet jelentőssé minősítése nem helyénvaló az alaprendelet célkitűzéseit és elveit figyelembe véve. Azt tehát, hogy mind a vélemény, mind pedig a megtámadott határozat keretében az alaprendelet célkitűzéseire helyeződik a hangsúly, teljes mértékben összhangban van a szóban forgó szabályozási keretrendszerrel, és nem ellentmondásos. A fellebbező valójában kifogásolja a megtámadott határozatban/a felülvizsgálati testület véleményében szereplő[45] és a Törvényszék által helybenhagyott[46] követelményt, amelynek értelmében bizonyítani kell, hogy a magas színvonalú felügyelet az illetékes nemzeti hatóságok általi felügyelet keretében jobban biztosítható. Ez az indokolás megfelelősége helyett inkább tartalmi kérdés.[47]

107. A fellebbező álláspontja szerint továbbá a Törvényszék nem ismerte el, hogy az EKB a megtámadott határozat keretében nem vizsgálta meg a közigazgatási eljárás során felhozott érveket. A Bíróság a megtámadott ítélet 130. pontjában megállapította, hogy az EKB nem köteles a fellebbező érveit cáfoló, részletes indokolással szolgálni, mivel a fellebbező érvei az EKB által előnyben részesített értelmezés alapján „nyilvánvalóan nem voltak relevánsak”. A fellebbező a Törvényszék előtt előadta, és a Bíróság előtt továbbra is azt állítja, hogy a megtámadott határozatból vagy a felülvizsgálati testület véleményéből nem tudja kikövetkeztetni, az érvei állítólagosan miért „nem voltak relevánsak”.

108. Álláspontom szerint a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a megtámadott ítélet 130. pontjában megállapította, hogy a fellebbező a megtámadott határozatból és a felülvizsgálati testület véleményéből egyszerűen levezetheti, hogy az érvei – amelyek álláspontom szerint a „különleges körülmények” fennállására vonatkozóan egyértelműen eltérő mércére utaltak – miért minősülnek „nyilvánvalóan nem relevánsnak”.

109. A második jogalap második részét ezért hatástalanként – és mindenesetre megalapozatlanként – el kell utasítani.

45 Lásd a megtámadott ítélet 31., 32. és 128. pontját.

46 Lásd a megtámadott ítélet 81. pontját.

47 1998. április 2-i Bizottság kontra Sytraval és Brink’s France ítélet (C-367/95 P, EU:C:1998:154, 67. pont).

## C. A harmadik fellebbezési jogalap: az eljárás tárgyát nem képező elemek bevezetésével a Törvényszék által vétett eljárási hibára vonatkozó állítás

110. A fellebbező álláspontja szerint a megtámadott ítélet sérti a meghallgatáshoz való jogát és a kontradiktórius eljárás elvét, amelyek az uniós jog alapelvei. A fellebbező érvelése szerint a Törvényszék a megtámadott ítélet indokolását két olyan, meghatározó jellegű kérdésre alapozta, amelyek nem szerepeltek az eljárásban; ezek a kérdések jelesül a kötelezettség annak bizonyítására vonatkozóan, hogy az illetékes német hatóság általi felügyelet az EKB általi felügyelethez képest helyénvalóbb volt, és az illetékes német hatóság, valamint a szövetségi állam pénzügyminisztériuma közötti együttműködés igazolása.

111. A fellebbező megjegyzése szerint a Törvényszék a megtámadott ítélet 46. pontjában úgy ítélte meg, hogy a „különleges körülményekből" „szükségszerűen az következik, hogy az csak arra az esetre vonatkozik, amelyben valamely szervezet „jelentős" szervezetté minősítéséből következő közvetlen felügyeletnek az EKB által való gyakorlása kevésbé lenne alkalmas az alaprendelet céljainak a megvalósítására, mint az e szervezet feletti prudenciális felügyelet nemzeti hatóságok által való gyakorlása". A Törvényszék ítéletét arra alapozta, hogy a fellebbező nem érvelt azzal, hogy az alaprendelet célkitűzései – az EKB általi közvetlen felügyelethez képest – az illetékes német hatóság általi felügyelet keretében jobban megvalósíthatók.[48] Mivel erre a feltételre az eljárás folyamán az EKB, illetve a Törvényszék sem hivatkozott, valamint az a releváns jogszabályi rendelkezésekben nem szerepel, a Törvényszék megsértette a fellebbező meghallgatáshoz való jogát és a kontradiktórius eljárás elvének való megfelelés követelményét. A Törvényszék tehát „meglepő határozatot" hozott.

112. A fellebbező álláspontja szerint továbbá a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a fellebbező érdemi érvei nem relevánsak, mivel a fellebbező nem azzal érvelt, hogy az alaprendelet célkitűzései az illetékes német hatóság általi közvetlen felügyelet keretében jobban megvalósíthatók.

113. A fellebbező az eljárás folyamán, a magas színvonalú felügyelet biztosításának célkitűzésével kapcsolatban azzal érvelt, hogy a különböző uniós és nemzeti szabályozás mellett különböző nemzeti felügyeleti hatóságok felügyelete alá tartozik. A Törvényszék azonban elutasította a fellebbező ezen érvét arra hivatkozással, hogy elegendő volt „[e tekintetben megjegyezni], hogy a [fellebbező] nem hivatkozik semmiféle olyan, Baden-Württemberg tartomány és a német hatóságok közötti megállapodás vagy összefogás fennállására, amely alkalmas lenne arra, hogy az azok közötti együttműködést az EKB-val való együttműködésnél könnyebbé tegyék"[49]. A fellebbező álláspontja szerint az eljárás során az EKB és a Törvényszék sem említette azt, hogy a releváns német hatóság, a Deutsche Bundesbank és a szövetségi állam (tartomány) közötti megállapodás vagy más formában megnyilvánuló „együttműködés" bizonyítéka szükséges annak igazolásához, hogy a magas színvonalú felügyelet biztosításának célkitűzése az illetékes német hatóság általi közvetlen felügyelet keretében jobban megvalósítható.

114. Az EKB és az Európai Bizottság álláspontja szerint ezt a jogalapot el kell utasítani. Egyetértek velük.

115. A fellebbező a Törvényszéknél előterjesztett keresetének 45. és 46. pontjában azzal érvelt, hogy a felügyeleti testület 2014. november 20-i véleményében felvázolt, a „különleges körülményekre" vonatkozó mérce – jelesül, hogy „az [alaprendelet] célkitűzései, különösen a magas színvonalú felügyelet biztosítása *jobban megvalósulna*, ha a jelentőségi feltételeket teljesítő szervezetet kevésbé

48 Lásd a megtámadott ítélet 88. pontját.

49 Lásd a megtámadott ítélet 111. pontját.

jelentősnek minősítenék, így az adott [illetékes nemzeti hatóság] közvetlen felügyelete alatt maradna" – téves, mivel nem az alaprendeletből vagy az SSM-keretrendeletből ered.[50] Az EKB erre az érvre a Törvényszéknél benyújtott védekezésében – különösen annak 26. és 50. pontjában – részletesen válaszolt[51].

116. Ennélfogva, már magából a keresetből és a védekezésből is egyértelműen kiderül, hogy a Törvényszék által fenntartott, a „különleges körülményekre" vonatkozó mércét az előtte megjelenő felek nagymértékben vitatták, tehát a fellebbező meghallgatáshoz való jogának gyakorlása és a kontradiktórius eljárás elvének való megfelelés követelménye teljesült.

117. Az, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 88. pontjában megállapította, hogy a fellebbező a 2014. július 10-i[52] és 2014. október 6-i[53] levelében pusztán azzal érvelt, hogy a magas színvonalú felügyelet biztosítása érdekében nincs szükség az EKB általi prudenciális felügyeletre, azzal viszont nem, hogy az említett célkitűzések a nemzeti felügyelet keretében jobban megvalósíthatók, nem igazolja azt, hogy a Törvényszék által a „különleges körülményekre" vonatkozóan elfogadott mércét a Törvényszék előtti eljárásban a felek nem vitatták, és – amint azt a jelen indítvány 115. és 116. pontjában bemutattam – ennek egyértelműen ellentmond a felek[54] Törvényszékhez benyújtott beadványainak olvasata.

118. Úgy vélem, hogy a fellebbezőnek a megtámadott ítélet 111. pontjára vonatkozó érvelése[55] nem fogadható el. A Törvényszék a megtámadott ítélet 111. pontjában pusztán megalapozatlanként elutasította a fellebbező által a Törvényszékhez benyújtott válaszában felhozott azon érvet, amely szerint az SSM-keretrendelet 70. cikkének (1) bekezdésében említett magas színvonalú prudenciális felügyelet biztosításának célkitűzése az illetékes német hatóságok általi prudenciális felügyelet keretében jobban megvalósítható.

119. A harmadik jogalapot – mint megalapozatlant – el kell utasítani.

120. Álláspontom szerint – mivel a fellebbező által a fellebbezésének alátámasztása céljából előadott egyetlen fellebbezési jogalapnak sem lehet helyt adni –, a fellebbezést teljes mértékben el kell utasítani.

## VI. Költségek

121. Az eljárási szabályzat 184. cikkének (2) bekezdésével összhangban, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről. Az eljárási szabályzatnak – a fellebbezési eljárásra az eljárási szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése révén alkalmazandó – 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

122. Mivel az EKB és a Bizottság kérte a költségek megtérítését és a fellebbező fellebbezése nem volt eredményes, a fellebbező a saját költségein felül viseli az EKB és a Bizottság költségeit is.

50 Lásd még a fellebbező Törvényszékhez benyújtott válaszának 8. és 9. pontját.

51 Kiemelés tőlem. Lásd még az EKB Törvényszékhez benyújtott viszonválaszának 4., 10. és 76. pontját.

52 Lásd a fenti 14. pontot.

53 Lásd a fenti 16. pontot.

54 Az a felügyeleti testület 2014. november 20-i véleményének 6.7. pontjában kifejezetten említést nyert.

55 Lásd a fenti 113. pontot.

## VII. Végkövetkeztetés

123. A fenti megfontolások tükrében azt javaslom a Bíróságnak, hogy:

– a fellebbezést utasítsa el;

– kötelezze a Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbankot a saját költségein felül az Európai Központi Bank és az Európai Bizottság költségeinek viselésére.